

Nișsăniñ twitter we feýzbuk hasaby!

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Nișsăniñ twitter we feýzbuk hasaby! NIȘSĂNIÑ TWITTER WE FEÝZBUK HASABY!

«Kän zady bilesim gelenok»

Nada Htaitiñ taýýarlan we bir hünärmeniñ adamlary goýnuna dolap alan informasiýa tehnologiýasy ummanynyñ eýýamynda meşhur nemes filosofy Nișsä gaýdyp barma maslahatyna salgylanýan gymmatly habary şu gazetde çap edildi.

Habar modern (döwrebap) tehnologiýalar babatynda hünärmen-barlagçy Nate Anderson «Gyssagly ýagdaýlarda aýnany döwüň» atly täze kitabyňyñ üstünde durup geçýärdi.

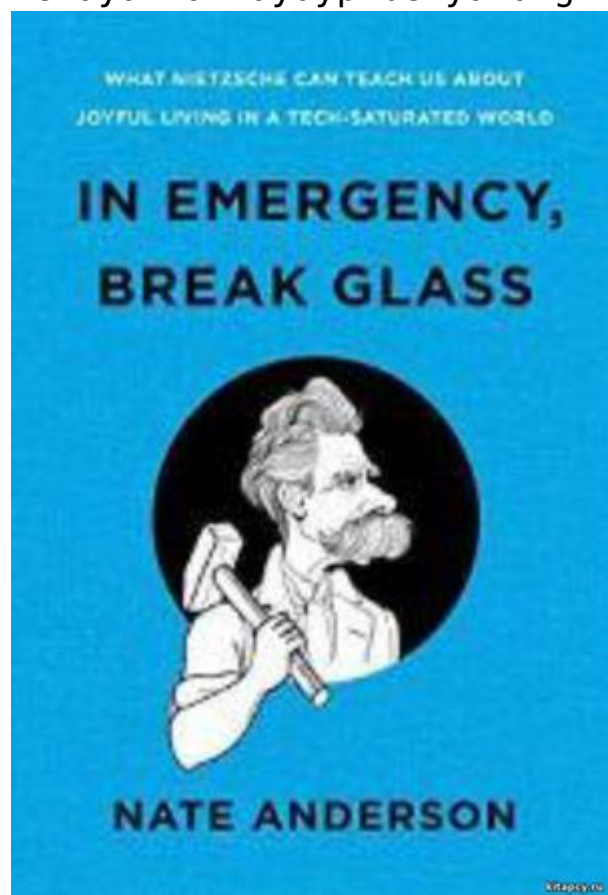
Anderson umuman alanda adamlaryň günüň her sagadynda sosial mediýa süýdünden «içmese» oňup bilmeýän ýagdaýa gelmekleriniň howply faktordygyny we netijeleriniň gün geçdigiçe hasam ýaramazlaşýandygyny aýdýar.

Sosial mediýa ähli adamlary, dahylllylary we dahylsyzlary, ýaşlary we garrylary, ýönekeý adamlary we akademikleri, garyplary we baýlary uçdantutma «hemmesini» topa tutdy.

Hemmeler bu girdaba düşdi. Her günde, her sagatda iň soňky täzeliklerden, haştaglardan, habarlardan, gep-gybatlardan habardar bolmasaňyz bir zadyňyz kem ýaly bolup durandyr.

Öňler habarlar bilen dahylllylar, syýasatçylar, žurnalistler gyzyklanardy. Olar habarlary analizlärdiler we wagtal-wagtal özleri-de taýýarlardylar.

Indi bolsa gartaşan adamlaryň öz agtyklaryna şazada Garri, ukrain urşy, Hytaýyň izolýasiýasy we Dawos ýygnaşygy hakda hekaýatlar aýdyp berýändigini görýärsiňiz!

Kitabyň awtory internete üznüksiz girme modeli arkaly täze sanly tehnologiýanyň yzygiderli arzan güýmenjä gyzykdyrýandygyny, bizi bedenlerimizden, maddy dünýämizden we hakyky reallygymyzdan aýrylyp, wirtual dünýälere geçmäge ýöneldýändigini aýdýar.

Aň-zehin duýduryşymyň fiziki işjeňlikden üstün çykyşyny doly sanly gözegçilik arkaly çäksiz mukdardaky maglumaty ýyldyrym çaltlygynda elýeterli edendigini nygtaýar.

Anderson aýratynam hemmämiziň düýpli barlagçy däldigimizi-de aýdýar. Biz indi Şekspiriň ölmez-ýitmez eserlerini okamakdan el çekip, boş populýar şowlaryň soňky bölümlerine tomaşa edýäris.

Maglumat bolçulygy bizi hemme zady yzarlama we şobada görme zerurlygyny duýma basyşynyň astyna salýar. Bu bolsa haýsydyr bir meseläni änigine-şänigine çenli barlamagymyzyň ýa-da belli bir ugur boýunça hünärmenleşmegimiziň önüni alýar.

Beýleki adamlaryň dünýägaraýyşlaryny aňsatlyk bilen gaýtalamaga we olar bilen täsirlenmäge girmäge öwrenişenimizde, muňa parallellikde öz sesimizi, döredijilik ukybymyzy,

özbaşdak pikirlenme ýollarymyzy gömýändigimizden sözem açamzok.

1900-njy ýylda aradan çykan howply filosof Nişse bizi okanymyzda saýlap-seçmäge, ýazyjylary we filosoflary tanamaga çagyrdy. Özüniňem okamak üçin sekiz sany akyldar we ýazyjy saýlap alandygyny we bularyň ýeterlik bolandygyny aýdýar.

Awtor ýegşerdiji sanly (dijital) eýýamda Nişsaniň maslahatyny ýatladyp, şeýle diýýär:

«Bu nişseçi saýlap-seçiji sistema adamkärçiliksiz tehnologiýa sistema garşy gitme formasyna, tehnologiýa läheňleriň şahslaryň durmuşyna aralaşýşynyň garşysynda syýasy we etiki ölçegi özünde saklaýan çemeleşmä öwrülýär».

Nişsaniň şu sözi nähili ajaýyp:

«Kän zady bilesim gelenok»

Şeýle-de Nişse: «Okumyşlyk maglumata-da çäk goýýar» diýýär.

Hawa, ortada sosial mediýa «aňhanalarynyň» günüň ýigrimi dört sagadynda biziň önümizde goýýan zaýa, çig-çarsy «naharlarynyň» zyýanly bolçulugy bar.

Öňem aýdyp geçişleri ýaly, «garyn hassalygyň öýi, berhiz saglygyň başdyr!»

Mişari ZEÝDI,

Saud Arabystanly žurnalist.

Sişenbe, 24.01.2023 ý. Publisistika